

Kovo 16-oji – Knygnešio diena

Jurgiui Bielinui atminti

Šiaulių universitetinės gimnazijos I a klasės mokinių mintys

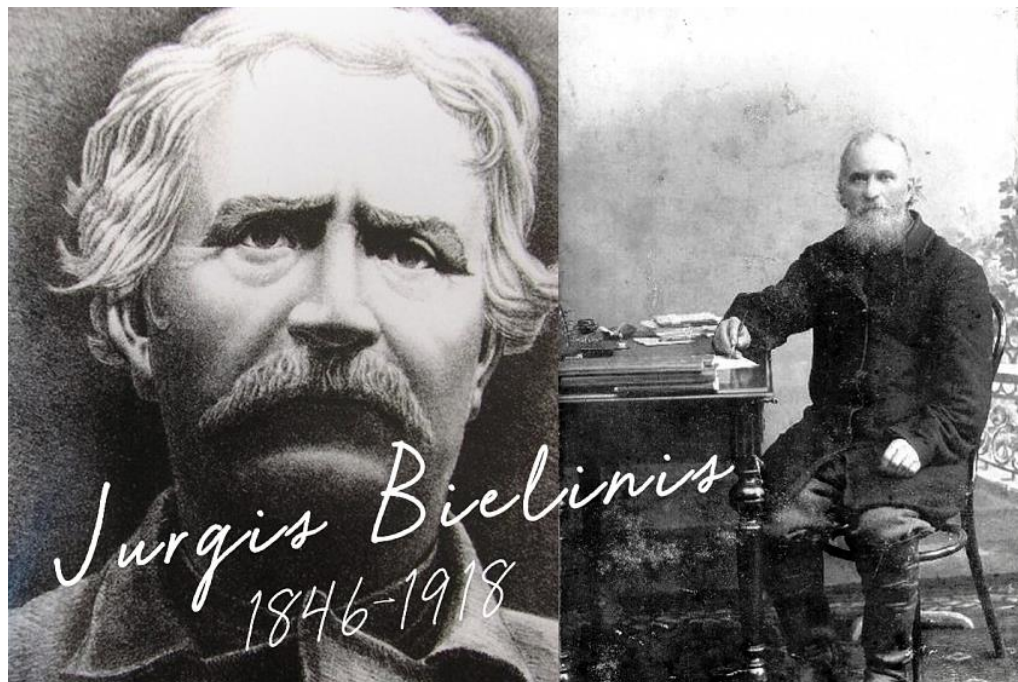

Kovo 16-ąją Lietuvoje minima Knygnešio diena, skirta pagerbti garsiausią knygnešį Jurgį Bielinį ir visus, kurie spaudos draudimo laikotarpiu (1864–1904) slapta gabeno bei platino lietuviškas knygas. Knygnešiai saugojo lietuvių kalbą, kultūrą ir tautinę tapatybę, rizikuodami kalėjimu, tremtimi ar net mirtimi. Knygnešystė – XIX a. Lietuvos istorijos fenomenas, nukreiptas prieš carinės Rusijos draudimą lietuviškai spaudai ir raidynui, trukusį 40 metų.

Trumpai apie Jurgį Bielinį

- Gimė 1846 m. Biržų krašte, mirė 1918 m.
- Buvo kilęs iš ūkininkų šeimos, jaunystėje dirbo žemę
- Vienas garsiausių ir aktyviausių Lietuvos knygnešių

Jurgis Bielinis. Faktai

- Spaudos draudimo laikotarpiu slapta gabeno ir platino lietuviškas knygas bei laikraščius
- Organizavo knygų platinimo tinklą iš Mažosios Lietuvos į įvairias Lietuvos vietas
- Knygas dažniausiai gabendavo iš Tilžės – svarbaus lietuviškos spaudos centro Mažojoje Lietuvoje
- Dažnai keliaudavo pėsčiomis ar vežimu, knygas slėpdavo drabužiuose, maišuose ar vežimuose

Juozo Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejus

„Ar žinojote?“

- Turėjo slapyvardį „**Bieliakas**“
- Buvo vadinamas **knygnešių karaliumi**
- Dėl veiklos buvo persekiojamas carinės valdžios ir priverstas slapstyti
- Per gyvenimą išplatino tūkstančius lietuviškų knygų ir laikraščių
- Skatino žmones mokytis skaityti lietuviškai ir saugoti gimtąją kalbą
- Jo gimimo diena – **kovo 16-oji** – Lietuvoje minima kaip **Knygnešio diena**

Švenčiant lietuvių spaudos atgavimo 25 - metį, Bažnyčios gatve žengia gimnazistų kolona, 1929 m. Plungė

Mokinių įsitraukimas

- Supažindinta su svarbia diena.
- Užduotys skatino kūrybiškumą ir diskusiją.
- Mokiniai aktyviai dalyvavo ir dalijosi idėjomis.

Kodėl knyga laikoma laisvės simboliu?

- Knyga – teisė mokytis ir išsaugoti kalbą
- Padeda suprasti tautos kultūrą ir istoriją
- Skaitymas suteikia žinių ir leidžia mąstyti laisvai
- Skatina meilę Lietuvai ir jos kalbai
- *Šiaulių universitetinės gimnazijos I a klasės mokinių mintys*

Knygnešių sienelė – 1940 m. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje Kaune pastatytas paminklas.

Kuo rizikavo knygnešiai?

- Rizikavo laisve ir gyvybe
- Grėėsė kalėjimas, tremtis ar net mirtis
- Pavojus grėėsė ir šeimoms
- Galėjo netekti turto ar būti persekiojami

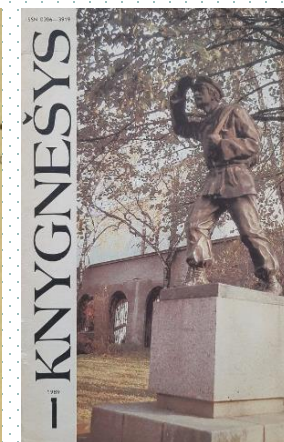
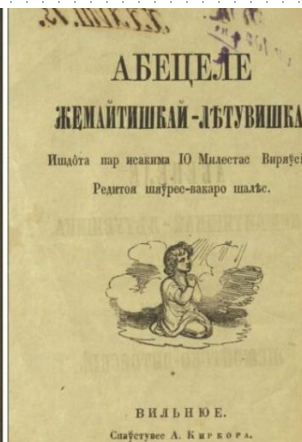
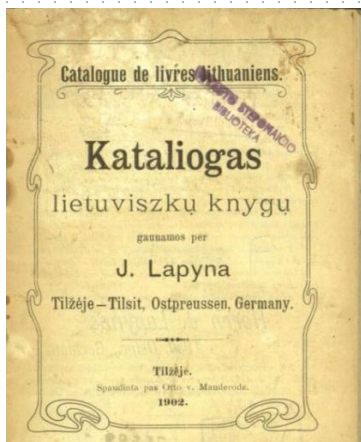
Ar šiandien turime ką ginti?

- Svarbu saugoti lietuvių kalbą
- Reikia ginti savo valstybę, kultūrą ir žodžio laisvę
- Kalba ir tapatybė išlieka svarbios ir šiandien

Ar jaunimas vertina galimybę laisvai skaityti?

- Jaunimas daug laiko praleidžia prie ekranų
- Mažai skaito knygų
- Dažnai maišomi lietuviški ir angliški žodžiai
- Dalis jaunimo neįvertina laisvės, nes nėra patyrę suvaržymų

- Prieiga: <https://rinkosaikste.lt/kovo-16-oji-knygnei-diena/>

Ar būtume knygnešiai spaudos draudimo laikais?

- Dalis mokinių nesiryžtų dėl pavojaus gyvybei ir šeimai
- Kiti svarstyti dėl meilės tėvynei
- Mokiniai pripažįsta, kad knygnešių veikla buvo labai pavojinga ir atsakinga

Skulptūra „Vargu mokykla“

Skulptūrinė grupė, medinė, drožta. Ant kvadratinio pagrindo – suolas, ant kurio sėdi moteris, šalia verpimo ratelis. Prisiglaudęs prie mamos sėdi berniukas su knyga. Mama moko berniuką skaityti. P. Rimšos skulptūros „Vargu mokykla“ kopija. Padaryta 1930 m. Prieiga:

https://www.europeana.eu/en/item/2021802/LIMIS_757963048

Mokinių sukurti šūkiai knygnešiams

- **Knyga – mano laisvė**
- **Kelią į išmintį tiesk su knyga**
- **Knyga – greitkelis į laisvę**
- **Knygnešiai – Lietuvos didvyriai!**
- **Knyga – kelias į šviesą**
- **Knyga – Lietuvos praeitis, dabartis ir ateitis**
- **Knyga – praskaidrina dieną**
- **Knyga – tai jėga!**

Padėka:

„Dėkojame mokiniams už dalyvavimą ir mokytojai Romai Mickutei už bendradarbiavimą.“

Leon Somov & Jazzu – Rudens naktis sustojo:

https://www.youtube.com/watch?v=p1elm7JYGdQ&list=RDp1elm7JYGdQ&start_radio=1

- Gimnazijos biblioteka

